

· ÚSMEV OD OKA K OKU ·

CENTRUM VČASNEJ INTERVENCIE

pre rodiny s deťmi
so zrakovým
a viacnásobným
znevýhodnením

Výročná správa za rok 2022

ÚVOD

Nezisková organizácia Raná starostlivosť, n. o., so sídlom Tbiliská 7711/6, 831 06 Bratislava-Rača, vznikla dňa 23. 04. 2004 a bola zaregistrovaná Krajským úradom v Prešove pod registračným číslom OVVS-74/2004-NO.

Predmetom činnosti neziskovej organizácie je poskytovanie všeobecne prospešných služieb:

- Tvorba, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt.
- Výskum, vývoj, vedecko-technické služby a informačné služby.
- Poskytovanie sociálnej pomoci a humanitárnej starostlivosti a to najmä služby deťom so zrakovým a viacnásobným znevýhodnením alebo ohrozením vo vývine a taktiež všetkým, ktorí sa podieľajú na tejto starostlivosti.

Podľa zákona o sociálnych službách je predmetom našej činnosti poskytovanie služby včasnej intervencie. Služba včasnej intervencie sa poskytuje dieťaťu do siedmich rokov jeho veku, ak je jeho vývoj ohrozený z dôvodu zdravotného postihnutia a rodine tohto dieťaťa.

Poskytuje sa:

- špecializované sociálne poradenstvo,
- sociálna rehabilitácia,

Vykonáva:

- stimulácia komplexného vývoja dieťaťa so zdravotným postihnutím,
- preventívna aktivita,
- komunitná rehabilitácia.

Služba sa vykonáva ambulantnou sociálnou službou a terénnou formou a prostredníctvom telekomunikačných technológií a je pre prijímateľa bezplatná.

NAŠA VÍZIA: „Každá rodina, do ktorej sa narodí dieťa so zrakovým a viacnásobným znevýhodnením, dostane včas pomoc a podporu, ak má o ňu záujem.“

NAŠE POSLANIE: „Prispievať k zvyšovaniu kvality života rodín s deťmi so zrakovým a viacnásobným znevýhodnením.“

SPRÁVNNA RADA

Andrea Ladecká, predseda

Silvia Kušnírová

Miroslava Ďurajková

Ján Uriga

Paulína Samčíková

DOZORNÁ RADA

Zuzana Zemanová, predseda

Eva Fedorová

Anna Trnková

ODBORNÝ TÍM

Zuzana Jankovská, sociálny pracovník, riaditeľ

Andrea Ladecká, psychológ

Miroslava Ďurajková, špeciálny pedagóg

Laura Stohlová, špeciálny pedagóg – tyflopéd
Adriana Dedinská, špeciálny pedagóg
Halka Tytykalová, špeciálny pedagóg – tyflopéd
Otília Čechová, psychológ
Eva Mošovská, fyzioterapeut
Valeria Krupová, fyzioterapeut

1. PREHĽAD ČINNOSTÍ VYKONÁVANÝCH V KALENDÁRNOM ROKU 2022

1.1. Sprevádzanie rodín s deťmi so zrakovým a viacnásobným znevýhodnením

Rok 2022 bol po predchádzajúcich rokoch opatrení kvôli ochoreniu covid-19 v našej organizácii novým nádychom. Pandémia pomaly ustupovala a my sme mohli navštevovať rodiny v režime, na ktorý boli zvyknuté pred pandémiou. Covid-19 už pre rodiny nebol takou citeľnou hrozbou. Začali sme vnímať zvýšený počet žiadostí o službu od rodín, ktoré mali dieťaťko so zdravotným znevýhodnením, no počas pandémie sa obávali privítať niekoho doma. Na tento stúpajúci trend sme reagovali promptne a sme radi, že sme mohli v roku 2022 vyhovieť každej rodine, ktorá nás o to požiadala.

V letných mesiacoch sme sa začali pomaly vracieť aj k organizácii skupinových aktivít pre rodiny. Mesiac strachu a izolácie rodiny poznačili, cítili sme veľkú potrebu vytrhnúť ich z toho a začať rodiny opäť spájať. Aby si mohli dopriať vzájomné zdieľanie, spoznávanie sa, vymieňanie skúseností, nájsť si priateľov s podobnou životnou situáciou. Všimli sme si, že rodiny javili slabší záujem o spoločné aktivity ako tomu bolo v minulosti. Niekedy čakali do poslednej chvíle, kým potvrdili svoju účasť alebo naopak v poslednej chvíli svoju účasť na stretnutí zrušili. Pandémia nás poznačila aj v tom, že sa nedokážeme k niečomu zaviazvať vopred. Napriek tomu, že na skupinové aktivity prichádzalo menej rodín, opakovane sme ich dávali do ponuky. Pripravili sme niekoľko opekačiek, či piknikov. Skupinové aktivity sme organizovali tak, aby sa ich mohli zúčastniť rodiny z oboch krajov, v ktorých pracujeme, bratislavskom, aj trnavskom. Všimli sme si, že najmä rodiny z odľahlejších častí trnavského kraja sú dosť izolované a vyjadrujú záujem sa vzájomne spoznať. Letný pobyt pre rodiny sme sa po zvážení situácie rozhodli neorganizovať a počkať, kým budú dôsledky pandémie ešte miernejšie. Považujeme silu vzájomnej podpory rodín za nenahraditeľnú. Napriek tomu, že po pandémie je spoločnosť celkovo izolovanejšia a ľudia niekedy uprednostnia virtuálnu komunikáciu pred osobnou, máme za cieľ neustále sa pokúšať tento nový zvyk prelomiť.

V roku 2022 sme sa naďalej snažili vyriešiť našu situáciu s vozovým parkom. Dve staršie autá nám slúžili, ale ich technický stav nebol najlepší. Navyše už nestačili pokrývať zvyšujúci sa počet rodín a naplánovať návštevy rodín bolo stále zložitejšie. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR neschválilo našu žiadosť o dotáciu, ktorú sme chceli použiť na kúpu nových vozidiel. Preto sme ďalej hľadali možnosti a zdroje, ktoré by nám to

umožnili. Koncom roka sme oslavovali, pretože sme dostali dve skvelé správy. Nadácia Kia vybrala našu organizáciu ako jednu zo šiestich, ktorým sa rozhodla darovať nové autíčko, Kia Ceed.

Slávnostne sme ju prevzali tesne pred vianočnými sviatkami. Ďalšou výbornou správou bol dar od ČSOB Nadácie, ktorá si vybrala práve našu organizáciu do predvianočnej zbierky. V decembri z nej na náš účet previedla 12 tisíc eur, čo bol skvelý základ na kúpu ďalšieho vozidla. Je to pre nás veľmi dôležitá pomoc.

Každé euro sa však počíta. Preto sme nesmierne vďační každému, kto sa v roku 2022 rozhodol podporiť našu organizáciu, jednorazovo, či pravidelným darovaním finančných prostriedkov. Patrí k nim napríklad firma EKOVERNT, s.r.o., Peter Slamka, ale aj viacerí rodičia, ktorých podporujeme. Zaujímavá bola aj podpora cez darovací portál YourCause. Bez tejto podpory a bez príjmov z 2 % z dane fyzických a právnických osôb by naša organizácia nemohla fungovať.

Príspevky zo samosprávnych krajov nepokrývajú všetky naše náklady, ktoré navyše v roku 2022 začali citeľne rásť. Len náklady na cestovné do rodín sa pri šialených cenách pohonných látok vyšplhali na dvojnásobné sumy.

Práca poradkýň nespočíva len v odborných činnostiach pre rodiny. Vyžaduje si veľmi dobré organizačné schopnosti, skvelé plánovanie, komunikáciu medzi jednotlivými členmi, vysokú úroveň spolupráce. Poradca musí byť silná individualita a skvelý odborník, neustále sa vzdelávať a odborne rásť, no zároveň je nevyhnutné, aby bol aj dobrým tímovým hráčom. Aby vedel dobre koordinovať jednotlivé činnosti pre rodinu s ostatnými členmi tímu, odovzdávať si dôležité informácie, zdieľať, pýtať sa, byť flexibilný. V našej práci sa aj ten najlepšie naplánovaný harmonogram môže v jednej minúte úplne rozbiť. Stačí, že rodina tesne

pred plánovanou návštevou stretnutie zruší pre chorobu. Poradkyne musia vedieť rýchlo reagovať, prispôbiť sa zmene, preplánovať svoje ďalšie činnosti tak, aby rodiny dostali kvalitnú službu, ale aby boli výjazdy do terénu zároveň ekonomické. Prácu poradkyne včasnej intervencie vnímame naozaj ako mimoriadne náročnú na odborné znalosti, ale aj dobrú schopnosť spolupráce a manažérske zručnosti. Niekedy aj dobré svaly a kondíciu, pretože pomôcky, ktoré nosíme do rodín čo-to vážia. 😊 A my si vážime naše vzťahy s rodinami, ktoré po rokoch spolupráce vznikajú a pretrvávajú naďalej.

V našej práci je veľmi dôležitá spolupráca v tíme. Zdieľať o situácii rodín, prinášať nové nápady, pohľady, svoju odbornosť, špecializáciu. Preto sú pre nás veľmi prínosné naše „poradové“ pondelky. Stretávame sa pravidelne celý tím, máme konzíliá k rodinám, riešime organizačné veci, plánujeme skupinové aktivity pre rodiny a pod. Využívame aj silu našich skúseností pre vzájomné obohatenie. Raz mesačne niektorá z členiek tímu pripraví odbornú prezentáciu pre ostatné kolegyně. Takto neustále odborne rastieme a vzdelávame sa. V minulom roku sme sa v rámci systému interného vzdelávania venovali napríklad téme intersubjektivity, vzťahovej väzby, attachmentu, centrálnej poruche zraku, podobnostiam medzi PAS a centrálnou poruchou zraku a pod.

V rámci našej špecializácie na zrak sme sa v roku 2022 venovali viacerým dôležitým aktivitám. Pokračovali sme v organizovaní „hmatovej herničky“ pre nevidiace deti, ktoré sa pripravovali na začlenenie do predprimárneho vzdelávania. Organizovali sme pravidelné piatkové stretnutia, určené pre rodiny s nevidiacimi deťmi. Program bol zameraný najmä na aktívne spoznávanie okolitého sveta hmatom, sluchom a ďalšími zmyslami. A tiež na priestorovú orientáciu, samostatný pohyb a iné činnosti, ktoré podporujú aktívne zapojenie a samostatnosť dieťaťa. Naše hlavné ciele sú:

stretnutia, určené pre rodiny s nevidiacimi deťmi. Program bol zameraný najmä na aktívne spoznávanie okolitého sveta hmatom, sluchom a ďalšími zmyslami. A tiež na priestorovú orientáciu, samostatný pohyb a iné činnosti, ktoré podporujú aktívne zapojenie a samostatnosť dieťaťa. Naše hlavné ciele sú:

- Umožniť deťom rozšíriť svoj životný priestor; zvládnuť prechod medzi životom doma a v MŠ.
- Vytvoriť bezpečné prostredie, kde sa dieťa nebude báť skúmať okolie; priestor pre interakciu, poznávanie, nenásilné odpútanie dieťaťa od rodičov, socializáciu.
- Aplikovať špeciálne poznatky na podporu dieťaťa a rodiny, dať tomu potrebný čas.
- Vytvoriť program adaptačných stretnutí, vhodný aj pre iné rodiny.

- Umožniť stretávanie sa detí s podobným znevýhodnením.

Považujeme za veľký úspech, že dve z detí boli začlenené do bežnej materskej školy za pomoci asistenta. Intenzívne s oboma zariadeniami spolupracujeme. Pre pedagógov materskej školy Pekná cestička a komunitnej škôlky Christiana aj pre spolužiakov týchto detí je to úplne nová skúsenosť. Potrebujú podporu, aby náš Augustínek a Julka v škôlke napredovali, pripravovali sa na zaškolenie, ale aj našli nových kamarátov a cítili sa začlenení v kolektíve detí. Veľmi si vážime otvorenosť týchto materských škôl, ich túžbu podporiť nevidiace deti, dopriať ostatným spolužiakom túto skúsenosť, vidieť vo vzdelávaní dieťaťa so zrakovým znevýhodnením viac prínosov ako problémov a komplikácií. Vážime si aj ich spoluprácu s nami. Vďaka tomu, že sme transdisciplinárny tím, darí sa nám náš cieľ, obe deti sa do škôlky tešia a napredujú. Považujeme za dôležité hovoriť o takýchto príkladoch dobrej praxe.

Bohužiaľ situácia nie je vždy takáto ružová. Stretávame sa s mnohými negatívnymi skúsenosťami rodičov pri snahe o začlenenie svojho dieťaťa. Materské školy deti, ktoré vyžadujú zvýšenú podporu, často odmietajú prijať, napriek tomu, že je to ich povinnosť. Rozumieme, že situácia je zložitejšia. Pedagógovia sú preťažení, detí je veľa, peňazí je málo, získať financie na asistenta učiteľa je veľmi náročné. Napriek tomu je našou snahou, aby každé dieťa, ktoré o to stojí, dostalo možnosť vzdelávať sa a navštevovať

materskú alebo základnú školu tam, kde žije, so svojimi rovesníkmi. Sme pripravení dať podporu pedagógom pri vzdelávaní našich klientskych detí. V tejto téme sme robili aj systémovejšie kroky. Nadviazali sme spoluprácu s viacerými samosprávami, napríklad mestskou časťou Petržalka, v snahe zlepšiť podmienky inkluzívneho vzdelávania detí so zdravotným znevýhodnením.

Pokračovali sem aj v našom projekte „škôločka“. Dvakrát mesačne sa v nej stretli deti, ktoré ešte nenavštevujú materskú školu, aby získali skúsenosť trávenia času bez mamy, v malom kolektíve

detí. Vybrali sme deti, ktoré majú podobné zdravotné problémy, v tomto roku najmä deti s vrodennou kataraktou alebo inou zrakovou vadou, ktorá si vyžaduje prácu nablízko s okluzorom. Naši malí piráti si spolu nasadili okuliare, okluzory a tvorili spoločne, zabávali sa, jedli desiatu. Pre niektoré z detí je to prvá skúsenosť bez mamy. Kresliť, či skladať stavebnicu s okluzorom je odrazu oveľa príjemnejšie, keď vidím, že aj moji kamaráti robia to isté. Keď sa nám naši malí „predškôlkári“ rozbehnú do materských škôl, plánujeme vytvoriť podobnú skupinku pre deti, u ktorých predpokladáme pervazívnu vývinovú poruchu.

Tohtoročnou novinkou bola pohybová terapia pod vedením Halky Tytykalovej, certifikovanej lektorky pohybovej terapie. Vytvorila skupinu mamičiek s viacnásobne znevýhodnenými deťmi, ktoré sa sami nepohybujú v priestore. Práve tieto maminy majú len málo príležitostí odísť z domu a venovať sa sebe, robiť niečo príjemné. V spolupráci s našou fyzioterapeutkou Valeriou Danilovou ponúkli rodinám pestré aktivity – balóniky naplnené héliom, plno bublín z bublifuku, proprioceptívnu masáž rúk a nôh, tanečné a rôzne rytmické cvičenia, ako aj priestor pre maminy len tak poklábošit pri kávičke.

1.1.1 Sprevádzanie rodín v Bratislavskom samosprávnom kraji

V Bratislavskom samosprávnom kraji v roku 2022 rodiny sprevádzali poradkyne včasnej intervencie - Mgr. Laura Stohlová, Mgr. Halka Tytykalová, Mgr. Adriana Dedinská, Mgr. Miroslava Ďurajková, Mgr. Andrea Ladecká. Sociálne poradenstvo pre rodiny vykonávala Mgr. Zuzana Jankovská, ktorá tím aj riadi. Mgr. Otilia Čechová sa venovala najmä konzultáciám pre rodiny s nevidiacimi deťmi. Skúsené fyzioterapeutky Mgr. Eva Mošovská a Mgr. Valeria Danilová poskytovali konzultácie rodinám v oblasti ich motorického vývinu. V našej práci sme kládli a kladieme dôraz na podporu vývinu dieťaťa cez bežné denné rutiny, teda činnosti, ktoré spolu s rodinou vykonávajú opakovane každý deň – kŕmenie, hygiena, hra a pod. Veríme, že dieťa v ranom veku sa najlepšie učí práve v takýchto aktivitách a v tom, čo prežíva so svojimi blízkymi. Vo vzťahu. Pri sprevádzaní rodín preto nezabúdame na podporu nalaďenej interakcie medzi rodičom a dieťaťom.

Sprevádzať rodinu dieťaťa so zdravotným znevýhodnením si vyžaduje vysokú odbornosť a široký záber vedomostí a skúseností. Každé dieťa je iné, každá rodina má trochu iné hodnoty, potreby. Uvedomujeme si to a vedie nás to k potrebe neustále skúmať naše spôsoby práce a zlepšovať ich. Metodike sprevádzania sa naďalej venuje Andrea Ladecká, v spolupráci s ostatnými členmi tímu.

Raná starostlivosť, n. o., uzatvorila s Bratislavským samosprávnym krajom vo februári 2022 Zmluvu o poskytovaní finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby v rozsahu najmenej 1050 hodín štvrtročne s finančným príspevkom vo výške 66 654 €/rok. Na základe preukázaných ekonomicky oprávnených nákladov za poskytovanie služby v roku 2021 sme v júni 2022 uzavreli Dodatok č. 1 k uvedenej Zmluve, v ktorom sa znížil finančný príspevok na 66 276,00 €/rok. Počet žiadostí o službu však v priebehu roka rástol. Preto sme požiadali Bratislavský samosprávny kraj o navýšenie príspevku a počtu hodín včasnej intervencie. Sme vďační, že samosprávny kraj nás vypočul a našej žiadosti v októbri 2022 vyhovel. Navýšil zazmluvnený počet hodín včasnej intervencie na 1245 štvrtročne a celkový príspevok na službu včasnej intervencie v roku 2022 na 69 353 €. Z toho sme v decembri vrátili nepoužitú finančnú prostriedky vo výške 332 €.

Finančný príspevok BSK sme v roku 2022 použili v zmysle platnej zmluvy najmä na mzdové náklady, odvody do poisťovní, stravné zamestnancov, Internet, účtovné a iné služby a režijné náklady v spojitosti s ich činnosťou. Ostatné náklady nevyhnutné na prevádzku centra včasnej intervencie boli hradené z prostriedkov RS. Pre rodiny je služba včasnej intervencie bezplatná. V roku 2022 sme poskytovali službu včasnej intervencie 113 rodinám s trvalým bydliskom v Bratislavskom samosprávnom kraji. Celkový počet hodín práce s rodinami, ktoré sme hradili z príspevku zo samosprávneho kraja, bol 5638,3 hodiny, teda priemerne 470 hodín mesačne. Celkové ekonomicky oprávnené náklady na službu včasnej intervencie vykonanú pre rodiny z Bratislavského samosprávneho kraja boli v roku 2022: 84 999 €. Znamená to, že BSK hradil 81 % nákladov na službu. 19 % práce s rodinou RS financovala z iných zdrojov, najmä dvoch percent a sponzorských darov, či grantov. Bratislavskému samosprávnemu kraju ďakujeme za dlhodobú stabilnú podporu našej organizácie, vďaka ktorej môžeme poskytovať v duchu našej vízie službu včasnej intervencie zatiaľ každej rodine, ktorá o ňu prejaví záujem. Znamená to, že sme ani v roku 2022 neodmietli žiadnu žiadosť o službu, pokiaľ rodina splnila zákonné podmienky na jej poskytovanie.

Pravidelne dochádzame do Centra pre deti a rodiny Bratislava – Röntgenova ulica, kde podporujeme tím zdravotníkov, psychológa, špeciálneho pedagóga a fyzioterapeuta „Špecializovaných skupín detí s postihnutím“ pri rozvoji detí so zrakovým a viacnásobným znevýhodnením do sedem rokov. Ak je to možné, spolupracujeme aj s rodinami detí (stará mama, rodičia).

1.1.2 Sprevádzanie rodín v Trnavskom samosprávnom kraji

V Trnavskom samosprávnom kraji sprevádzala rodiny v roku 2022 Mgr. Miroslava Ďurajková, Mgr. Adriana Dedinská, spolu so psychologičkou Mgr. Andreou Ladeckou, ktorá sa venovala aj metodickým činnostiam. Pre rodiny v tomto kraji poskytujú služby aj ďalší členovia tímu v odbornom zložení: Mgr. Zuzana Jankovská (sociálny pracovník, riaditeľ), Mgr. Otília Čechová (psychológ), Mgr. Laura Stohlová (tyflopéd, zrakový terapeut), Mgr. Eva Mošovská (fyzioterapeut), Mgr. Halka Tytykalová (tyflopéd so zameraním na centrálnu poruchu zraku), Mgr. Valeria Danilová (fyzioterapeut). Sme stabilný tím odborníkov, ktorý poskytuje rodinám komplexnú službu a poradenstvo.

Raná starostlivosť uzavrela s **Trnavským samosprávnym krajom** v roku 2022 Zmluvu o poskytovaní finančného príspevku na prevádzku s finančným príspevkom vo výške 86 400 € na 5760 hodín poskytovania služby včasnej intervencie terénnou formou. Pomohol nám zabezpečiť kvalitnú službu včasnej intervencie pre rodiny, ktoré žijú v tomto kraji a prejavili záujem o sprevádzanie našou organizáciou.

V januári 2022 uskutočnil Útvar hlavného kontrolóra TTSK kontrolu zameranú na použitie finančného príspevku poskytnutého samosprávnym krajom v roku 2021. Kontrola prebehla dobre,

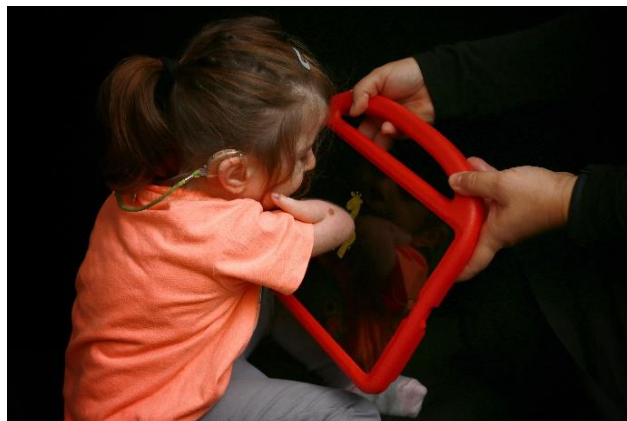

odporúčania, ktoré sme dostali, sme aplikovali do našej práce. Patrí k nim napríklad podrobné zapisovanie všetkých pracovných výkonov poradkýň v eKarte a výkaze práce zamestnancov, jednotné uzatváranie zmlúv s klientami, evidencia osobných stretnutí s klientami podložená podpisom od rodiny a iné. Vážime si spoluprácu s Útvaram hlavného kontrolóra a zamestnancami Odboru sociálnych vecí, či Odboru registrácie a financovania

sociálnych služieb Trnavského samosprávneho kraja.

Ku koncu roka 2022 sme evidovali 40 rodín s deťmi so zrakovým a viacnásobným znevýhodnením. V tomto samosprávnom kraji sprevádzame prevažne rodiny s kombinovaným zdravotným znevýhodnením, ktoré si vyžadujú intenzívnejšie zapojenie odborného tímu a podporu. Viaceré sú z odľahlých častí kraja, nie je výnimkou, že cestujeme do obcí v okolí Hlohovca, Piešťan, či na myjavské kopanice. Celkový počet hodín práce s rodinami, ktoré sme hradili z príspevku zo samosprávneho kraja, bol 5845,8 hodín. Celkové ekonomicky oprávnené náklady na službu včasnej intervencie vykonanú pre rodiny z Trnavského samosprávneho kraja boli v roku 2022: 98 363 €. Samosprávnemu kraju sme na konci roka 2022 vrátili sumu vo výške 681,39 €. Znamená to, že TTSK hradil približne 87 % nákladov na službu. 13 % práce s rodinou RS financovala z iných zdrojov, najmä z projektovej činnosti, darov a príspevkov z 2 % z dane fyzických a právnických osôb. Sme veľmi radi, že vďaka podpore Trnavského samosprávneho kraja vieme vyhovieť žiadosti každej rodiny, ktorá nás o službu požiada.

Za veľmi cennú považujeme spoluprácu s centrami pre deti a rodinu. Deti s ťažkým zdravotným znevýhodnením, ktoré nemajú svoju rodinu a ich domovom je práve táto inštitúcia, veľmi potrebujú podporu. Vážime si, že naši kolegovia z centier pre dieťa a rodinu to chápu a vítajú podporu poradcov včasnej intervencie. Spolupracovali sme tak s CDR Skalica a Piešťany.

Naše centrum včasnej intervencie je kvôli nášmu sídlu stále viac spájané s prácou pre Bratislavský samosprávny kraj. V trnavskom však žije mnoho rodín, ktoré potrebujú našu podporu. Pokračujeme v šírení povedomia o nás a o našej službe k rodinám v tomto samosprávnom kraji. Preto sme koncom roka 2022 pokračovali v stratégii

ako sa viac zviditeľniť pre rodiny v tomto kraji. Jej súčasťou je nadviazanie spolupráce s mnohými odborníkmi, ktorí prichádzajú do kontaktu s „našími“ rodinami. V regióne TTSK sa pravidelne zúčastňujeme rôznych akcií pre našu cieľovú skupinu, spolupracujeme s rehabilitačnými centrami v tomto kraji (Axis, Adeli, Hendi, Neurino atď.), ako aj s inými inštitúciami, občianskymi združeniami, ktoré sa venujú deťom. Spoluprácu sme nadviazali s viacerými odbornými lekármi, napríklad pani primárkou novorodeneckého oddelenia nemocnice v Trnave MUDr. Lenkou Gajdošovou, mnohými oftalmológmi, klinickou logopedičkou Peadr. Barborou Bunovou a pod. Za veľmi dôležitú považujeme aj komunikáciu s úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny v TTSK, ktoré prichádzajú pravidelne do kontaktu s našou cieľovou skupinou. Preto sme uskutočnili viacero stretnutí so zamestnancami oddelení peňažných príspevkov na kompenzáciu, či odborov sociálnych vecí. Oboznámili sme ich s charakterom našej sociálnej služby a ponúkli spoluprácu. V sieťovaní budeme intenzívne pokračovať naďalej. Je pre nás dôležité, aby rodiny dostali podporu včas.

Tešíme sa, že sme nadviazali intenzívnu spoluprácu s materským centrom Slniečko v Piešťanoch. Organizácia nám umožnila uskutočniť v priestoroch centra viaceré naše aktivity, prednášky, akcie pre rodiny. Je to veľká pomoc pre rodiny v sprevádzaní, pretože s deťmi, ktoré majú vážne zdravotné problémy nemusia cestovať za nami tak ďaleko.

Tešíme sa aj nášmu kontaktu s Fyziomamou v Trnave. Vďaka nej nás oslovilo viacero rodín, ktoré o našej organizácii nevedeli. Pre rodičov sme vo Fyziomame pripravili prednášku o stimulácii detského zraku a o intuitívnom rodičovstve.

Aj v tomto kraji v rámci sprevádzania rodín prizývame do spolupráce odborníkov, ktorí pracujú s dieťaťom, ale aj vzdelávacie inštitúcie. Vážime si spoluprácu s materskými školami, poradňami, či inými inštitúciami. Vytvárame príklady dobrej praxe, keď spoločnými silami pracujeme na tom, aby boli materské, či základné školy otvorené deťom, ktoré majú špecifické vzdelávacie potreby. Materským školám, ktoré prijali takéto dieťa do vzdelávacieho procesu, sme ponúkli intenzívnu podporu v procese adaptácie dieťaťa, ale aj neskôr. Pomáhali sme nastaviť individuálny vzdelávací plán, ale podporovali sme pedagógov aj v iných otázkach. Nachádzali sme spolu s nimi stratégie ako motivovať deti k spolupráci, keď sa to nedarí, ako dieťaťu pomôcť zvládať svoje emócie a pod. Pomáhala nám v tom aj metóda videotréningu interakcií, ktorú sme prinášali nielen do materských škôl, ale aj do rodín. Tešíme sa, že sa nám to začína dariť. Uvedomujeme si, že materské školy sú personálne a finančne poddimenzované, pedagógovia tiež nemajú dostatok skúseností s deťmi, ktoré majú určité špecifické problémy. S našim tímom sme však pripravení dať podporu, aby sa na to necítili sami.

1.2. Projektová činnosť

V roku 2022 sme získali doplnkové zdroje financovania niektorých aktivít aj z nadácií a dotácií. Vďaka grantom a dotáciám sme zabezpečili našim poradkyňiam viaceré vzdelávacie kurzy; tiež sme realizovali nákup nových špeciálnych pomôcok a testov a overovali v projektoch ich fungovanie v praxi.

Dotácia MČ Rača v sume 1400,00 EUR

Dotáciu sme využili na nákup Montessori pomôcok a na zriadenie tzv. tmavého kútika v zrakovej miestnosti nášho centra včasnej intervencie.

Montessori pomôcky sú z prírodného materiálu, jasne usporiadané, prehľadné a zrozumiteľné, rozvíjajú samostatné skúmanie dieťaťa, jeho osobnosť. Rešpektujú individuálne potreby dieťaťa. Vybrali sme pomôcky, ktoré umožňujú skúmanie určitých senzorických vlastností objektov (váha, zvuk, vôňa, teplota, povrchová štruktúra, farba) systematickým spôsobom, porovnávanie, triedenie predmetov, podporujú poznávanie dieťaťa. Tieto pomôcky využívame hlavne počas individuálnej práce s dieťaťom

v našom centre alebo u nich doma, ale aj na pravidelných skupinových aktivitách, ako napr. Škôločka. Podľa potreby ich zapožičiame domov, prípadne ich prezentujeme vo vybraných materských školách a zariadeniach, ktoré navštevujú rodiny využívajúce služby Ranej starostlivosti. Zámerom je, aby dieťa rozvíjalo svoje schopnosti aj vo svojom prirodzenom prostredí a začlenilo sa rovnocenne medzi rovesníkov v škôlke/škole.

Z dotácie sme zriadili v našom centre včasnej intervencie aj tzv. tmavý kútik - optimálne prostredie pre individuálnu prácu s dieťaťom. Slúži na odfiltrovanie podnetov z pozadia, aby sa dieťa mohlo plne sústrediť na pomôcku alebo činnosť, ktorú mu ponúkame.

Pre deti so zrakovým znevýhodnením môže byť pozadie bežnej miestnosti natoľko rušivé - i keď je izba striedom zariadená - že sa nedokážu sústrediť na predmet/hračku/aktivitu, ktorá je priamo pred ich očami. Tmavé alebo čierne homogénne pozadie všade navôkol im pomáha udržať zrakovú pozornosť, čo niekedy podporíme ešte aj prísivietením predmetu, resp. činnosti baterkou.

Dotácia Hl. mesta SR Bratislavy v sume 1520,00 EUR

V projekte sme sa zamerali na zvýšenie odborných kapacít členiek nášho tímu centra včasnej intervencie. Vytipovali sme si individuálne kurzy a online vzdelávania v oblasti zrakovej terapie, fyzioterapie/pohybovej terapie a terapie dotykom. Chceli sme tiež lepšie využiť náš vlastný odborný potenciál na samovzdelávanie (odovzdávanie poznatkov vnútri tímu) formou 2-dňového pobytu s prvkami teambuildingu. Vzdelávanie vnímame ako esenciálne jednak pre zvyšovanie

odbornosti našich poradkýň, ale aj pre ich profesijnú motiváciu a ako prevenciu syndrómu vyhorenia a fluktuácie zamestnancov, ktoré sú v pomáhajúcich profesiách a zvlášť s ohľadom na našu cieľovú skupinu veľmi bežné.

Naša fyzioterapeutka Bc. Valéria Danilová absolvovala kurz BabySoma® Základný modul - Vývin pohybu v prvom roku života, ktorý v Bratislave zorganizovalo o.z. Babyfit.

Naša zrková terapeutka Halka Tytykalová sa vzdeláva v špecifickej oblasti CVI cielene už od r. 2019. Absolvovala viaceré kurzy Perkins international (USA). Halka v tomto projekte absolvovala kurz zameraný na "CVI" špecificky s prepojením na možnosti alternatívnej a augmentatívnej komunikácie detí. Deti s viacnásobným znevýhodnením často nemajú vyvinutú reč, dorozumievajú sa náhradnými spôsobmi - napr. cez obrázky. Ak dieťa zároveň dobre nevidí, je potrebné pomôcť mu zrkovou stimuláciou, prípadne špeciálne upraviť prostredie, osvetlenie pracovnej plochy, upraviť hračky a komunikačné kartičky alebo symboly na displeji tabletu, aby lepšie videlo. Halka vďaka vzdelávaciemu kurzu získala veľa nových tipov na možnosti úpravy komunikačných nástrojov špecificky pre deti s poruchou zraku "CVI".

Naše poradkyne Miroslava Ďurajková a Halka Tytykalová absolvovali v rámci tohto projektu kurz "Terapia dotykom", ktorý organizovalo o.z. Návrat. Terapia dotykom slúži okrem iného aj na liečbu porúch pripútania a ranej traumy dieťaťa (napr. trauma z opustenia, hospitalizmu), ktoré zažívajú aj rodičia a deti so zdravotným znevýhodnením hneď po narodení, resp. po oznámení diagnózy dieťaťa. Kurz terapie dotykom rozvíjal dôležité rodičovské zručnosti a kompetencie ako napríklad:

- * schopnosť porozumieť neverbalite dieťaťa (aj dieťaťa s traumatickou skúsenosťou) a signálom nespokojnosti dieťaťa so spôsobom či miestom dotyku dospelého,
- * schopnosť dospelého naladiť sa na konkrétne dieťa a jeho potreby a ohľaduplne ich uspokojiť,
- * schopnosť vytvoriť pokojné a bezpečné prostredie a citlivý kontakt s dieťaťom,
- * schopnosť citlivo zadávať a vnímať hranice a uznať ich dieťaťu,
- * schopnosť reorganizovať vzťahovú väzbu dieťaťa s dospelým.

Dvojdňový pobyt so samovzdelávaním a s prvkami teambuildingu sme absolvovali v dňoch 10.- 12.06.2022 v Židlochovicích v ČR. Počas pobytu sme sa venovali vybraným témam v oblasti zraku formou spoločného konzília. Zároveň sme revidovali plán aktivít na druhý polrok 2022. Pobyt sme využili aj na zlepšenie tímového ducha a spolupráce, keďže na toto nám čas počas bežných pracovných dní naozaj neostáva.

Dotácia Hl. mesta SR Bratislavy v sume 1000,00 EUR

Naším zámerom bolo ponúknuť v projekte deťom so zrakovým a viacnásobným znevýhodnením a ich rodičom príležitosť pre skupinovú záujmovú činnosť, ktorá je pre našu cieľovú skupinu dosť výnimočná, keďže deti kvôli zdravotnému stavu málokedy navštevujú škôlku či materské/rodinné centrá. Nemajú príležitosti na stretávanie sa s rovesníkmi. V rámci poskytovania včasnej intervencie síce organizujeme stretnutia aj pobyty pre rodiny, tie však slúžia hlavne na to, aby sa rodiny zoznámili, vzájomne sa podporili a inšpirovali.

Stretnutia s psychomotorickými cvičeniami, ktoré sme pre nich v tomto projekte pripravili, nie sú súčasťou našej služby včasnej intervencie a ponúkli sme ich nad rámec našej činnosti, ako voľnočasovú aktivitu, ktorá má terapeutický základ. Deťom s viacnásobným znevýhodnením umožňujú podľa ich individuálnych schopností napredovať v psychomotorickom vývine.

Stretnutia odborne pripravila a zrealizovala naša poradkyňa včasnej intervencie Mgr. Halka Tytykalová, s asistenciou fyzioterapeutky Bc. Valerie Danilovej a laickej rodičovskej poradkyne Tatiany Bednárikovej.

Deti sa počas psychomotorických cvičení učili:

- vnímať a lepšie chápať pohybové súvislosti,
- vyjadriť a spracúvať prežívané emócie,
- zaobchádzať s telom a ovládať ho, prijímať ho také, aké je,
- komunikovať - pri spoločnom cvičení napríklad s matkou či s inými deťmi,
- zoznamovať sa so svojím prostredím – predmetmi, ktoré sa v ňom nachádzajú, ako sa dajú využívať, ich vlastnosťami, možnosťami a spôsobmi; rozvinutie schopnosti vedieť sa týmto predmetom prispôbiť, ale taktiež ich aj prispôbiť svojim aktuálnym potrebám.

S pohybovými aktivitami sme prepájali zmyslovú stimuláciu a podporu rozvoja komunikácie rodič - dieťa. Rodičia si odniesli domov tipy využiteľné v rámci dennej rutiny – môžu byť aj vhodnou formou hry a nezaťažia už beztak nabitý rodinný program. Celkovo sme zorganizovali 3 stretnutia, ktorých sa zúčastnilo 5 detí s rodičmi. Zakúpené pomôcky budeme ďalej využívať pri individuálnej práci s deťmi v rodinách, aj počas skupinových stretnutí detí v našom centre.

Nadácia EPH – grant v sume 4000,00 EUR

Projekt priniesol nové možnosti pri "diagnostike" detí. Vďaka zakúpeným testom budeme vedieť oveľa podrobnejšie posúdiť zmyslové vnímanie detí a na základe výsledkov testovania adresnejšie s rodinami zostavovať individuálne plány, resp. navrhovať pre deti vhodné aktivity a tým rozvíjať ich potenciál. Zároveň ponúka testovanie detí väčšiu istotu ich rodičom v tom, ako ich dieťa vidí,

počuje, ako využíva hmat, pretože pri správnom použití testy objektívne dosvedčia to, čo rodičia podľa reakcií dieťaťa iba tušia.

Konkrétne sme z grantu Nadácie EPH zakúpili:

- Sadu testov, pomôcok a aktivít "Tactile Profile". S ich pomocou budeme vedieť posúdiť, ako konkrétne dieťa využíva hmat na spoznávanie nových vecí, učenie sa, na orientáciu v domácom priestore.
- Neverbálny inteligenčný test SON-R pre deti od 2,5 do 7 rokov SON-R nám pomôže presne zistiť, aká je úroveň kognitívnych funkcií detí v našej starostlivosti.
- Skrínigový audiometer nám pomôže včas odhaliť sluchové chyby detí a odoslať ich na vyšetrenie k špecialistovi.

Nadácia ESET – grant v sume 1600,00 EUR

S podporou zamestnaneckého projektu Nadácie ESET sme v herni nášho centra včasnej intervencie v Bratislave – Rači zorganizovali pravidelné stretnutia pre rodičov s deťmi:

- 2x mesačne tzv. škôložku pre deti, ktoré potrebujú oklúznú terapiu (prelepovanie očka),
- 2x mesačne tzv. hmatovú skupinku pre nevidiace deti, zameranú na podporu hmatových stratégií.

Z poskytnutého grantu sme zakúpili špeciálne pomôcky a tvorivý materiál pre škôložku aj pre hmatovú skupinku. Zároveň sme zabezpečili drobné občerstvenie pre deti aj rodičov počas pravidelných stretnutí pre rodiny.

1.3. Naše aktivity pre rodiny a účasť na komunitných podujatiach

Na jar, napriek opatreniam, sme pripravili stretnutie rodín s deťmi s kataraktou - sivým zákalom. Cieľom bolo hlavne zoznámiť rodičov, aby si mohli navzájom vymieňať skúsenosti. Stretnutie sa konalo v Kultúrnom stredisku Žarnovická, ktoré nám bezplatne zapožičal Miestny úrad Rača. Mohli sme sa tak stretnúť vo väčšom počte, pripraviť aktivity pre deti a dať možnosť aj rodičom nerušene sa rozprávať.

V letných mesiacoch, keď ustúpili časté choroby a pandémie sa dostala pod kontrolu, pripravili sme niekoľko skupinových podujatí pre rodiny. Orientovali sme sa najmä na aktivity vonku

na čerstvom vzduchu. S rodinami z Trnavského samosprávneho kraja sme sa stretli na pikniku na hrade Červený kameň. Polohu sme vybrali strategicky, aby sa mohli zapojiť aj bratislavské rodiny. Bolo síce horúco a sucho, ale obrovské stromy v parku pri hrade nám poskytli príjemný tieň a zázemie na rôzne zábavné aktivity. A stretlo sa nás veru neúrekom.

V septembri sme v našom centre zorganizovali stretnutie rodín, ktoré majú nevidiace dieťa. Život im prináša špeciálne okamihy, ktoré medzi sebou radi zdieľajú. Momentálne viacerí zažívajú radosť a starosti pri začleňovaní detí do materských škôl. Sme radi, že im môžeme poskytovať podporu a sprevádzanie v krátkou úseku na začiatku cesty životom - cesty, na ktorej koniec nik nedovídi, má strašne veľa zákrut, križovatiek, občas aj kruháčov a zákazových značiek, slepých uličiek... Ale my spoločne sledujeme navigačné tabule, mílniky a naše kroky sú lemované nádhernými alejami plnými vôní, chutí a zvukov.

V zimných mesiacoch sme chceli rodinám v predvianočnom zhone dopriať malé stíšenie. Preto sme pre ne v rámci Adventného týždňa s Ranou starostlivosťou pripravili niekoľko aktivít. Stretli sme sa 24.11. v Bratislave a 25.11. v Piešťanoch. Okrem viazania adventných vencov mali rodiny príležitosť zoznámiť sa a zdieľať svoje radosť a starosti. Deti sa zabavili a vyšantili, spolu sme si pochutnali na voňavom punči, či ovocí.

Za zapožičanie priestorov pre podujatia srdečne ďakujeme MČ RAČA a Materské centrum ÚSMEV Piešťany. Za finančnú podporu stretnutí pre rodiny v priebehu celého roka 2022 srdečne ďakujeme Nadácii ESET.

Leto a jeseň bola bohatá na viacero komunitných aktivít, ktorých sme sa zúčastnili.

13. júna sme sa zúčastnili podujatia DEŇ KRIVÝCH ZRKADIEL 2022 v centre Bratislavy. Deň krivých zrkadiel je dňom ľudí s intelektovým znevýhodnením. Každoročne ho organizuje ZPMP v SR. Jeho motto znie: "Sme iní, no nie horší. Dovoľte nám žiť s vami, nie vedľa vás!" Pripravili sme stánok s prezentáciou našej činnosti a tvorivé aktivity pre deti na priblíženie sveta detí so zrakovým znevýhodnením.

Na akcii sme tiež prevzali interaktívnu pomôcku na učenie Braillovho písma - macka Braillíka - ktorého tvorcom je Martin Dvorecký. Ďakujeme a veríme, že nevidiacim deťom sa bude páčiť.

24.9.2022 sme mali stánok u nás v Rači na susedskom festivale „Tbiliská na hranie“, ktorý organizoval Metropolitný inštitút Bratislavy ako súčasť väčšieho projektu "Ulice pre deti".

Na pozvanie MČ RAČA sme sa zúčastnili Víťania malých Račianok a Račiankov do života ❤️ Na podujatí v Nemeckom kultúrnom dome sme spolu s ďalšími miestnymi organizáciami pre deti a rodičov informovali o našom poslaní.

1.4. Školenia tímu Ranej starostlivosti

Naša práca si vyžaduje neustále vzdelávanie. Sme si toho vedomí, preto v organizácii podporujeme profesijný rast jednotlivých členiek tímu. Rok 2021 bol poznačený pandemiou koronavírusu, preto sme mnohé plánované školenia, semináre a konferencie museli odložiť, resp. ich organizátori zrušili. Podarilo sa nám však napriek tomu vzdelávať vo viacerých dôležitých oblastiach.

20.3.2022 Prednáška o zraku s Pavlom Benešom
(celý tím)

24. - 26.5. 2022 Dotyková terapia
(Tytykalová, Ďurajková)

21.10.2022 Workshop priestorová orientácia s Evou Metonovou
(celý tím)

4.11.2022.1 Dyadická terapia

Začiatok ročného výcviku v dyadickej terapii, v ktorej pracujeme s rodičom i dieťaťom cez prístup PACE – hravosťou, prijatím, zvedavosťou a empatiou vedený rodič dokáže poskytnúť ešte trpezlivejší, empatickejší a hravejší priestor vo vzťahu so svojím dieťaťom. Vedenie a opora zo strany terapeuta posilňuje rodiča, aby dokázal byť tým, kto vedie, je pevný a zvláda dobre aj náročné správanie dieťaťa.

(Ďurajková, Ladecká)

Akreditovaný kurz Zrakový terapeut, Institut postgraduálneho vzdelávania ve zdravotníctví, (2021-2022)

(Dedinská)

Vďaka tomuto dlhodobému kurzu sa tešíme ďalšej zrakovej terapeutke v našom tíme.

Videotrénings interakcií, Spin, z.s., (2019-2022)

(Tytykalová, Ladecká, Ďurajková)

Tak sa nám to podarilo. Máme tím videotréneriek so supervízorkou na Slovensku.

28.4.2022 V mesiacoch január – apríl 2023 sme spoločne s Kateřinou Šilhánovou a SPIN, z.s. zrealizovali záverečnú časť Modulu 2 vo výcviku vo videotréningu interakcií. Výcvik úspešne absolvovalo 6 poradkýň z oblasti včasnej intervencie a poradenstva. Všetky poradkyne absolvovali supervízie k svojej práci, v rámci ktorých reflektovali svoju prácu v rodinách a kompetenciu vedenia reflexívneho rozhovoru

s rodičom, prípravu kazuistiky z vlastnej práce, ktorá bola úspešne ukončená. V rámci záverečných obhajob preukázali schopnosť pracovať v podpornom reflexívnom vzťahu s rodičom, efektívne viesť rozhovor s rodičom v sprevádzaní. Získali škálu jemných zručností (soft skills) ako napr. reflektovať potreby a ciele rodiča a usmerňovať ich v rámci spolupráce. Tiež schopnosť odlišovať vlastné potreby a ciele od potrieb klienta a efektívne s nimi pracovať a prinášať ich do spolupráce a vzťahu s klientom. Videotrénery budú sprevádzať rodičov v hľadaní ciest ako porozumieť signálom svojho dieťaťa, rozvíjať vzájomnú komunikáciu a vzťah a ako podporiť dieťa v skúmaní sveta a učenia sa novým veciam.

Sme hrdé na to, že Mirka Ďurajková sa stala prvou certifikovanou supervízorkou videotrénerov na Slovensku. Naša poradkyňa Halka Tytykalová po rokoch vzdelávania úspešne ukončila štúdium a stala sa videotrénerkou interakcií.

Konferencia: VIII. Trendy v detskej oftalmológii a strabológii, Litomyšl 30.9.- 1. 10. 2022

(Tytykalová, Stohlová, Dedinská)

BabySoma®: Vývin pohybu v prvom roku života – východisko neskoršieho vnímania a učenia. Babyfit, 2021.

(Danilová)

Kurz bol zameraný na porozumenie pohybovým prejavom deti v prvom roku života, na úlohu zmyslov a vnímania v najrannejšom učení dieťaťa, na dôležitosť podpory a samostatnosti v tomto procese.

Embryo v pohybe – 3 osi. Babyfit, 2021

(Danilová)

Tento workshop bol zameraný na embryonálne témy súvisiace s tvorbou ranných osových štruktúr, na to, ako nám embryológia zakladá prepojenia centra s perifériami a proces tvorby orgánov a nervového systému.

16. ročník Letnej školy adlerovskej psychológie. Spracovanie traumy v životnom štýle. Individuálna psychológia na Slovensku, 2021
(Danilová)

Vizuální stres, jeho diagnostika a podpurná opatření ve školní praxi, OKEDU, 2022 (Dedinská, Stohlová)

1.5. Spolupráca s odborníkmi a inštitúciami, účasť na konferenciách a seminároch

Sme veľmi vďační za dlhodobú spoluprácu s rodičovskou organizáciou Platforma rodín detí so zdravotným znevýhodnením. V rámci nej sme uskutočnili v roku 2022 viaceré aktivity. Hneď vo februári sme školili online formou 2 skupiny laických poradcov v téme Intuitívne rodičovstvo, ktorí toto vzdelávanie absolvovali ako jeden z modulov komplexného vzdelávania Laických poradcov v rámci programu #RodiciaRodicom Platformy rodín detí so zdravotným znevýhodnením. Andrea Ladecká a Mirka Ďurajková hovorili s nimi o vzťahovej väzbe, bezpečí poradcu, intersubjektívite, sociálnom učení a o tom, ako naše nastavenie môže preniesť na rodičov, ktorých podporujeme.

16. marec 2022 sme ešte pod rúškom covidových rúšok u nás v Ranej starostlivosti diskutovali s Monikou Fričovou z Platformy rodín o tom, ako spolu môžeme podporiť povedomie rodičov o právach ich detí so zdravotným znevýhodnením a ako podporiť rodičov v tom, aby mali informácie a silu práva svojich detí obhajovať.

Jeden z konkrétnych nástrojov je napr. ak poradenské zariadenie nemá kapacity poskytovať dieťaťu so zdravotným znevýhodnením dostatok služieb, môžu o tom informovať Regionálny úrad školskej správy a ministerstvo školstva a pýtať si riešenie.

Odporúčame zladíť svoj postup s poradňou, ak je to možné.

Podporujeme rodičov, aby sa nenechali odradiť, nesiahali automaticky po spoplatnených službách súkromných terapeutických centier. Podporujeme ich v tom, aby dokázali efektívne obhajovať práva svojho dieťaťa - napríklad aj nárok na odbornú pomoc špeciálno-pedagogických centier.

20.6.2022 Konferencia VIDEOTRÉNING INTERAKCIÍ AKO EFEKTÍVNY NÁSTROJ PODPORY PRI PRÁCI S RODINAMI, PEDAGÓGMI A DEŤMI v Poprade. Zapojili sme sa do jej príprav a aktívne sme prezentovali naše skúsenosti s využitím metódy videoténingu interakcií v sprevádzaní rodín. Andrejka Ladecká pripravila prednášku „VTI očami rodičov“.

Vznikol slovensko-český tím Raná starostlivosť, EDA a Spoločnosť pro raní péči (www.ranastarostlivost.sk a www.eda.cz a www.ranapece.cz) pre diagnostiku s cieľom nastavenia individuálnej stimulácie detí s centrálnou/kortikálnou/cerebrálnou poruchou zraku. Máme za sebou tri intenzívne prežité júnové dni s rodinami a deťmi, ktorým ďakujeme za dôveru a trpezlivosť.

Tím nadväzuje na doterajšiu prax a absolvované vzdelávanie v Perkins school for the blind. Pred nami je zdieľanie skúseností, aby odporúčania, ktoré vzniknú na základe dôkladného posúdenia funkčného zraku CVI Range a ďalších prístupov čo najlepšie poslúžili.

Tím nadväzuje na doterajšiu prax a absolvované vzdelávanie v Perkins school for the blind. Pred nami je zdieľanie skúseností, aby odporúčania, ktoré vzniknú na základe dôkladného posúdenia funkčného zraku CVI Range a ďalších prístupov čo najlepšie poslúžili.

Napríklad:

- pri príprave individuálnych plánov vo včasnej intervencii,
- pri rozvoji náhradných komunikačných zručností detí, alebo
- aby pomohli v škôlkach a v školách pri výchove a vzdelávaní, budovaniu gramotnosti detí

s CVI.

CVI je zraková porucha, ktorá vzniká v dôsledku poškodenia či atypického vývinu mozgu. Vo všeobecnosti sa v krajinách s rozvinutou zdravotnou starostlivosťou CVI označuje ako jedna z najčastejších príčin zrakového znevýhodnenia. V našich krajinách žiaľ štatistiky ešte neexistujú.

Tešíme sa vznikajúcej spolupráci s oftalmológmi a dúfame, že aj neurológmi, pediatriami a ďalšími odborníkmi, ako sú ergoterapeuti, fyzioterapeuti, logopédi, učitelia, vychovávateľa, pracovníci včasnej intervencie, asistenti. Diagnostika CVI si vyžaduje medziodborovú spoluprácu a my sme radi, že môžeme byť jej významnou súčasťou.

V novembri sme kolegyné z českej časti odborného tímu privítali u nás. Zažili sme naozaj rušný týždeň. Na odbornú stáž k nám prišli zrakové terapeutky z EDA cz, z. ú. a zo Spoločnosti pro ranou péči. Témou vzdelávania bola diagnostika a včasná intervencia u detí s centrálnou/kortikálnou poruchou zraku (CVI). Sme hrdé, že sa môžeme podeliť o poznatky z našej praxe a ďakujeme rodinám, ktoré s nami (nielen) počas stáže intenzívne spolupracovali.

Vďaka partnerstvu so spolkom ZEMĚ sme v júli slávnostne rozbalili interaktívnu vzdelávaciu pomôcku pre deti so znevýhodnením s názvom "Pupa koumá svět" (slov. Pupi skúma svet) 😊 Raná starostlivosť dostala do daru od spolku ZEMĚ 5 ks pomôcky v originálnej českej jazykovej verzii, všetky poputujú priamo deťom do rodín.

Naši priatelia z ČR Romana a David nelenili a po úspešnom projekte multisenzorickej pomôcky Nanušovy lumpárny (Nanušove šibalstvá, *2016) sa rozhodli pripraviť a vydať ďalšiu výnimočnú pomôcku. Určená je deťom raného veku vo veku 3 – 7 rokov so zrakovým znevýhodnením, s poruchou autistického spektra, s neurologickým ochorením, s intelektovým alebo pohybovým znevýhodnením a pod. Pomôcka nie je vhodná pro nevidiace deti. V mene našich rodín im ďakujeme.

Pri našej práci je veľmi dôležitá výmena skúseností s inými odborníkmi a sieťovanie, obzvlášť preto, že odborníkov na zrakové znevýhodnenie detí nie je na Slovensku veľa. V auguste sme sa na pozvanie Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska zúčastnili Celoslovenského stretnutia odborných pracovníkov ÚNSS. Poskytli sme informácie o našej práci a nadviazali, či prehľadali cenné kontakty s pracovníkmi krajských stredísk únie.

26. – 27.1.2022 a 9. – 10.2023 Intuitívne rodičovstvo

Zrealizovali sme dva online dvojdnové sebakúsenostný seminár pre laických poradcov zameraný na význam vytvárania bezpečia a využitia interakčných stratégií a prvkov intuitívneho rodičovstva vo vzťahu rodiča s dieťaťom a v sprevádzajúcom vzťahu laického poradcu a rodiča/rodiny.

29. – 30.4.2022 Vedecká konferencia CTA (Centrum terapie autizmu) „Poruchy autistického spektra – od včasného rozpoznání k možnosti řešení v raném věku“, 29 - 30.4. Praha – účasť

19.5.2022 Realizácia webinára Vývin zrakového vnímania a intuitívne rodičovstvo s Fyziomamou

30.10.2022 Webinár s Platformou rodín detí so zdravotným znevýhodnením: „Bezpečie ako predpoklad rozvoja dieťaťa so zdravotným znevýhodnením“ (lektorky Ďurajková, Ladecká)

2 ROČNÁ ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA A ZHODNOTENIE ZÁKLADNÝCH ÚDAJOV V NEJ OBSIAHNUTÝCH

Nezisková organizácia vedie podvojnú účtovníctvo odo dňa svojho vzniku a riadi sa platnými právnymi normami v oblasti vedenia účtovníctva pre neziskové organizácie a daní z príjmov. Za zdaňovacie obdobie roku 2022 spracovala k 31. 12. 2022 všetky účtovné, daňové a evidenčné doklady, ktoré boli predmetom vykonania ročnej závierky a spracovania daňového priznania a príloh k daňovému priznaniu pre právnické osoby. Raná starostlivosť, n.o. nemala iný zdroj krytia ako disponibilné zostatky z predchádzajúcich rokov, projektové aktivity a sponzorské finančné dary. Všetky finančné prostriedky boli čerpané v súlade so zámermi projektov a poslaním Ranej starostlivosti, n.o., použitie prostriedkov bolo predmetom zúčtovacieho vzťahu voči spolufinancovateľov projektu.

2.1 Výrok audítora k ročnej účtovnej závierke

Ročnú účtovnú závierku nebolo potrebné overovať vzhľadom na objem finančných prostriedkov.

2.2 Prehľad o peňažných príjmoch a výdavkoch

Disponibilné vlastné zdroje k 1. 1. 2022	71 842 €
--	----------

Príjmy Ranej starostlivosti v roku 2022

Prijaté finančné príspevky od iných organizácií	168 854 €
Prijaté finančné dary	7 729 €
Prijaté 2 % z dane	15 114 €
Tržby z predaja služieb	5 200 €
Prijaté dary / k odpisom bezodplatne nadobudnutého MV	445 €
Príjmy celkom	197 342 €

Výdavky Ranej starostlivosti v roku 2022, z toho:

Výdavky na správu:

Režijný materiál, kancelárske potreby, inventár	2 117 €
Telekomunikačné a poštové služby	816 €
Režijné služby, nájomné	17 996 €
Bankové poplatky, poistenie, dane a poplatky	2 293 €

Programové výdavky:

Nákup učebných a kompenzačných pomôcok	5 623 €
Ostatné nakupované služby vrátane školení	18 080 €
Náklady na cestovné výdavky	6 336 €
Mzdové náklady	105 664 €
Náklady zamestnávateľa na soc. zabezpečenie	39 797 €

Odpisy dlhodobého hmotného majetku (učebné pomôcky a MV)	445 €
Výdavky celkom	199 167 €

Výsledok hospodárenia Ranej starostlivosti k 31.12.2022

Účtovný hospodársky výsledok predstavuje účtovnú stratu	-1 825 €
Úprava hospodárskeho výsledku – nedaňové príjmy	€

2.3 Prehľad rozsahu príjmov (výnosov) v členení podľa zdrojov organizácie

Prehľad rozsahu príjmov (výnosov) je uvedený v prílohe k výročnej správe.

2.4 Stav a pohyb majetku a záväzkov organizácie

Dlhodobý hmotný majetok po zúčtovaní oprávok v ZC	20 922 €
Pokladnica	90 €
Bankové účty	90 344 €
Pohľadávky k 31.12.2022	976 €
Aktíva spolu	112 332 €

Zdroje krytia majetku Ranej starostlivosti k 31.12.2022

Záväzky z obchodného styku k 31.12.2021	7 720 €
Ostatné záväzky	33 245 €
Výsledok hospodárenia minulých rokov	73 192 €
Výsledok hospodárenia bežného obdobia	-1 825 €
Pasíva spolu	112 332 €

Majetok Ranej starostlivosti

Učebné pomôcky a motorové vozidlo v evidencii k 31. 12. 2022	20 922 €
--	-----------------

Ročnú účtovnú závierku vypracovala: Ing. Katarína Füreková, externá účtovníčka

3 **ĎALŠIE ÚDAJE URČENÉ SPRÁVNOU RADOU**

Správna rada neurčila žiadne ďalšie údaje na zverejnenie vo výročnej správe.

4 **VYJADRENIE REVÍZNEJ KOMISIE**

Revízna komisia preskúmala hospodárenie neziskovej organizácie a nemá pripomienky.

V Bratislave, 27.5. 2023

.....
štatutárny zástupca

PREHĽAD
o daroch, príspevkoch a príjmoch za rok 2022

Názov: **Raná starostlivosť, n.o.**

P.č.	Zdroj	Dar	Príspevok	Príjem	Pozn.
1.	Dar Yourcause, LLC	1 152,26			
2.	Dar Ekovent	300,00			
3.	Dar Blue Dune	22,00			
4.	Dary fyzických osôb	742,00			
5.	Nadácia EPH		4 000,00		
6.	Nadácia Kia Slovensko	1 252,99			
7.	Nadácia Eset	1 600,00			
8.	OZ Kukadlá	2 660,00			
9.	Hl. mesto SR Bratislava		2 520,00		
10.	Príspevok MČ Rača		1 400,00		
11.	Príspevok BSK		69 021,10		
12.	Príspevok TTSK		85 718,61		
13.	Ministerstvo práce soc. vecí a rodiny		6 194,00		
14.	Poskytnuté služby			5 200,00	
15.	Príjem 2%			15 113,76	
	SPOLU	7 729,25	168 853,71	20 313,76	

V Bratislave 22.5.2023

Podpis štatutárneho zástupcu

Pečiatka